

Η δεύτερη φάση του μεταφραστικού ζητήματος και η Αγγλική Βιβλική Εταιρία

[Αφιερώματα / 1821-2021: Ανάσταση του Γένους / Παιδεία-Εκπαίδευση](#)

[Αναστάσιος Ασλανίδης, Ms Θεολογίας](#)

Το ζήτημα της μετάφρασης δεν επανήλθε μέχρι την δεύτερη φάση του στην αρχή του 19^{ου} αιώνα. Η αντίδραση, όμως, κατά την δεύτερη φάση της μετάφρασης αποδείχθηκε πολύ πιο έντονη από την πρώτη. Κατά το 1810 και ενώ ο ελληνικός διαφωτισμός βρισκόταν στο απόγειο του και το έθνος ξεκίνησε να κάνει τις προετοιμασίες για τον ξεσηκωμό του, μια νέα δίγλωσση έκδοση της μετάφρασης κάνει την εμφάνιση της στο Λονδίνο. Η μετάφραση είχε ως βάση το κείμενο του Αναστασίου και πραγματοποιήθηκε από την Βρετανική Βιβλική Εταιρία. Τα αντίτυπα της μετάφρασης κυκλοφόρησαν το 1814 μετά από άδεια του πατριάρχη Κυρίλλου ΣΤ΄ (1813-1818), κυρίως στα Ιόνια νησιά τα οποία βρίσκονταν σε βρετανική κατοχή.

Ο ερχομός των αντίτυπων προκάλεσε σφοδρότατη αντίδραση που προήλθε από τον Μαρτέλαο το 1818. Το 1827 εκδόθηκε και πάλι μια μετάφραση όλου του κειμένου της Αγίας Γραφής, μετά την συγκατάθεση του μητροπολίτη Κέρκυρας Ευρίπου Γρηγορίου Αργυροκαστρίτη. Ενώ το 1830, κυκλοφόρησε και μια ακόμη έκδοση με αρχαιοπρεπή ύφος.

Στην νέα φάση των μεταφραστικών προσπαθειών, σημαντικό ρόλο έπαιξε και ο Αδαμάντιος Κοραής. Ο οποίος το 1808 είχε εκφράσει στην Βρετανική Βιβλική Εταιρεία, το ενδιαφέρον του για την μετάφραση της Αγίας Γραφής, αλλά και την προσωπική του προσπάθεια να μεταφράσει την προς Τίτον επιστολή[1]. Ο ίδιος το 1830 εκδίδει την προσωπική του μετάφραση, η οποία ήταν δίστηλη, με το πρωτότυπο και την μετάφραση του Σεραφείμ Μυτιληναίου, αν και ο ίδιος όπως σημειώνει δεν είναι σίγουρος εάν επρόκειτο για την μετάφραση του 1703 (Λονδίνου) ή του 1713 (Λυψία). Ενώ στο κάτω μέρος της σελίδας υπήρχε η δικιά του μετάφραση με πολλά ερμηνευτικά σχόλια. Την μετάφραση του την εξέδωσε στον τρίτο τόμο των Ατάκτων μαζί με προλεγόμενα τα οποία βρισκόνταν στους τόμους 16, όπου σχολίαζε τις προηγούμενες προσπάθειες μεταφράσεων. Μεγάλη βοήθεια, στον Αδαμάντιο Κοραή, έδωσε ο Μακάριος Νοταράς ο πνευματικός ηγέτης των Κολλυβάδων[2]. Ο Μακάριος, βοήθησε πνευματικά και οικονομικά τον Κοραή για να σπουδάσει και να αναπτυχθεί. Όμως, δυστυχώς δεν μπορούμε να ξέρουμε περαιτέρω πληροφορίες για την σχέση του Κοραή και των Κολλυβάδων, διότι δεν έχουμε συγκεκριμένες πληροφορίες.

Ταυτόχρονα, η Βρετανική Βιβλική Εταιρεία, ενδιαφέρθηκε για μια νέα μετάφραση. Ο πάστορας Williamson ήρθε σε επαφή με τον αρχιμανδρίτη Ιλαρίωνα (1770-1838) από το Σινά και αργότερα μητροπολίτης Τυρνόβου, λόγιος με μεγάλη μόρφωση. Η έγκριση αυτής της μετάφρασης προήλθε από τον Γρηγόριο Ε΄, ενώ το 1820 ανατέθηκε στον Ιλαρίωνα και η μετάφραση της Παλαιάς Διαθήκης. Η μετάφραση προήλθε έπειτα από συνεννόηση της Βιβλικής Εταιρείας μεταξύ του Γρηγορίου Ε΄, του πατριάρχη Ιεροσολύμων Πολύκαρπο, τον αρχιεπίσκοπο Σιναίου Κωνσταντίνο, αλλά και άλλους παράγοντες.

Όμως, οι αντιδράσεις και εδώ ήταν εκτεταμένες, παρά την συγκατάβαση αρκετών σημαντικών προσώπων. Ο Κωνσταντίνος Οικονόμου ήταν αυτός που αντιτάχθηκε κυρίως στην μετάφραση, αν και στην αρχή ήταν φιλικά προσκείμενος προς αυτήν. Ο λόγος του επηρέασε τόσο κόσμο στην Κωνσταντινούπολη, όσο και στην Ρωσία. Τελικά, η έκδοση δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ, διότι, η επανάσταση μόλις είχε αρχίσει και τα γεγονότα διαδέχονταν το ένα μετά το άλλο, με κορυφαίο τον μαρτυρικό θάνατο του Γρηγορίου. Αργότερα το 1823, κατά την πατριαρχία του Ανθίμου Γ΄ η σύνοδος απέρριψε την μετάφραση, καταδικάζοντας ταυτόχρονα κάθε μετάφραση[3].

Αλλά, το ίδιο και η Βιβλική Εταιρεία, απέρριψε την μετάφραση, επειδή το κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης, έγινε με βάση το κείμενο των Ο΄, ενώ πίστευαν ότι μια μετάφραση σύμφωνα με το Εβραϊκό κείμενο θα ήταν ακριβέστερη. Όμως, τελικά

απορρίφθηκε και το κείμενο της Καινής Διαθήκης, διότι, η μετάφραση θεωρήθηκε υπερβολικά ελεύθερη και μόνο ύστερα από αναθεώρηση το 1828 εκδόθηκε επίσημα σε δυο εκδόσεις μια μαζί με το πρωτότυπο και μια μόνο με το κείμενο της μετάφρασης. Η μετάφραση τυπώθηκε ξανά το 1831 στην Γενεύη, ενώ Ιωάννης Καποδίστριας διέθεσε για διανομή μεγάλο αριθμό αντιτύπων.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

[1]Κοραής, *Επιστολαί Αδαμαντίου Κοραή* (εκδ. Δαμαλάς; Εν Αθήναις: τύπ. ΑφώνΠερρή, 1885).

[2]Podskalsky, *Griechische Theologie in der Zeit der Turkenherrschaft (1453-1821) : die Orthodoxie im Spannungsfeld der nachreformatorischen Konfessionen des Westens* (Munche: C.H. Beck, 1988).Σελ. 374.

[3]Χανθοπούλος, *Synoptikē ekthesis tēs pneumatikēs anaptyxeōs tōn neōterōn Hellēnōn apo tēs anagennēseōs autōn mechri toude*.Σελ. 232-233.

<https://bit.ly/37RI59P>